

***Analiza
stanu gospodarki odpadami komunalnymi
na terenie gminy
Tomaszów Mazowiecki
za rok 2023***

Tomaszów Mazowiecki, kwiecień 2024 r.

SPIS TREŚCI:

1. CEL PRZYGOTOWANIA ANALIZY	3
2. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA ANALIZY	3
3. REGULACJE PRAWNE Z ZAKRESU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	3
4. CHARAKTERYSTYKA GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI	4
4.1. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI	5
5. ANALIZA MOŻLIWOŚCI PRZETWARZANIA ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ZIELONYCH ORAZ POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA.	8
6. ANALIZA POTRZEB INWESTYCYJNYCH ZWIĄZANYCH Z GOSPODAROWANIEM ODPADAMI KOMUNALNYMI	9
7. ANALIZA KOSZTÓW PONIESIONYCH W ZWIĄZKU Z ODBIERANIEM, ODZYSKIEM, RECYKLINGIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH.	9
8. ANALIZA LICZBY MIESZKAŃCÓW	10
8.1. LICZBA ZŁOŻONYCH DEKLARACJI	10
8.2. LICZBA OSÓB UJĘTYCH W DEKLARACJACH	12
9. ANALIZA LICZBY WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI, KTÓRZY NIE ZAWARLI UMOWY, O KTÓREJ MOWA W ART. 6 UST. 1 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH, W IMIENIU KTÓRYCH GMINA POWINNA PODJĄĆ DZIAŁANIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 6 UST. 6-12 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH	13
10. ANALIZA ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH NA TERENIE GMINY.	14
11. ANALIZA ILOŚCI ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI ORAZ ODPADÓW SELEKTYWNIIE ZEBRANYCH, ODEBRANYCH Z TERENU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI W ROKU 2023	15
12. WYMAGANE POZIOMY RECYKLINGU	16
12.1. POZIOM OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI PRZEKAZANYCH DO SKŁADOWANIA. [%]	16
12.2. POZIOM PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I RECYKLINGU ODPADÓW KOMUNALNYCH	19
13. PODSUMOWANIE	20

SPIS TABEL:

TABELA 1. STAWKI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI	6
TABELA 2. CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU ODPADÓW KOMUNALNYCH Z TERENU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI W 2023R.	7
TABELA 3. KOSZTY PONIESIONE NA ODBIÓR I ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH W 2023 R.	10
TABELA 4. LICZBA NIERUCHOMOŚCI WYKAZANYCH W DEKLARACJACH WEDŁUG MIEJSCOWOŚCI	11
TABELA 5. PORÓWNANIE ILOŚCI OSÓB UJĘTYCH W DEKLARACJACH Z DANymi Z EWIDENCJI LUDNOŚCI WEDŁUG MIEJSCOWOŚCI	12
TABELA 6. RODZAJ I ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH ODEBRANYCH I ZAGOSPODAROWANYCH Z TERENU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI W 2023R.	14
TABELA 7. ILOŚĆ ODEBRANYCH Z TERENU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI ORAZ ODPADÓW SELEKTYWNIIE ZEBRANYCH W LATACH 2014-2023	15

SPIS RYSUNKÓW:

RYSUNEK 1. MAPA GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI	4
---	---

1. Cel przygotowania Analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki, sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania, a także potrzeb inwestycyjnych i kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Celem analizy jest również dostarczenie informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie, a także ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania.

Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy

Dokument sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 2556 ze zm.), w którym został określony wymagany zakres i termin wykonania niniejszego opracowania.

Zakres przedmiotowej analizy częściowo pokrywa się ze sprawozdaniami składanymi przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne. Niezbędnych danych dostarcza roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzanym przez gminę, na podstawie art. 9q ust. 1 i 3 cyt. ustawy, celem jego przedłożenia Marszałkowi Województwa Łódzkiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Łodzi w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy poprzez system BDO (*Baza danych o produktach i opakowaniach* oraz o gospodarce odpadami).

3. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami

Przy sporządzaniu niniejszej Analizy opierano się również o:

- 1) dokumenty o charakterze strategicznym:
 - Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r., poz. 2556 ze zm.),
 - Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2023r., poz. 1587 ze zm.)
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. U. z 2013 r., poz. 122).
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 stycznia 2020r. r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020r poz. 10).
 - Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025

Gmina Tomaszów Mazowiecki położona jest we wschodniej części województwa łódzkiego w powiecie tomaszowskim. Graniczy: od północy z miastem Tomaszów Mazowiecki i z gminą Lubochnia, od wschodu z miastem Tomaszów Mazowiecki i gminą Inowódz, od zachodu z gminą Wolbórz i Ujazd, zaś od południa z gminą Mniszków i Sławno.

Powierzchnia ogólna Gminy Tomaszów Mazowiecki wynosi 151 km² i podzielona jest na 24 sołectwa. Gminę zamieszkuje 11431 mieszkańców (stan na 31.12.2023r.). W sąsiedztwie zlokalizowane są trzy duże ośrodki miejskie o charakterze przemysłowym: graniczący z terenem gminy od północy Tomaszów Mazowiecki, w odległości 20 km Opoczno oraz Piotrków Trybunalski - w odległości 28 km.

Gmina ma charakter rolniczo-przemysłowy, a tereny w rejonie Zalewu Sulejowskiego turystyczno-letniskowy. We wschodniej części gminy, obok terenów rolniczych, znajdują się obszary eksploatacji złóż naturalnych. Duży obszar gminy znajduje się w granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Piliczańsko-Radomszczańskiego.

4.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki obejmuje nieruchomości zamieszkałe oraz domki letniskowe i inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno – wypoczynkowe, a także nieruchomości niezamieszkałe na których powstają odpady (placówki oświatowe i świetlice wiejskie).

Oznacza to, że właściciele nieruchomości niezamieszkałych, prowadzący szeroko rozumianą działalność gospodarczą, ale także i działalność z sektora usług publicznych, prowadzą gospodarkę odpadami komunalnymi na starych zasadach (obowiązani są do podpisania umowy z podmiotem odbierającym odpady komunalne wpisanym do rejestru działalności regulowanej).

Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, który obowiązuje od 1 lipca 2013 r., wiązał się z wprowadzeniem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, tj. miesięcznej opłaty uiszczanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych na rzecz Gminy Tomaszów Mazowiecki w zamian za odbieranie od właścicieli nieruchomości każdej wytworzonej na terenie ich nieruchomości ilości odpadów komunalnych zmieszanych oraz zbieranych w sposób selektywny takich jak: szkło, makulatura, tworzywa sztuczne, w tym opakowania wielomateriałowe, i metale oraz odpady ulegające biodegradacji, elektrośmieci, odpadów wielkogabarytowych.

Właściciele nieruchomości zamieszkałych obciążeni są zatem opłatą, która stanowi pełną realizację zasady „zanieczyszczający płaci”. Ustalenie takiej stawki stanowiło trudne zadanie dla samorządów, gdyż wcześniej problematykę tę regulował sam rynek, a gmina ustalała jedynie górne stawki opłat za odbieranie odpadów komunalnych.

Tabela 1. Stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Stawka opłaty za odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych	
stawka opłaty podwyższonej od osoby zamieszkującej za miesiąc w przypadku gdy odpady zbierane są i oddawane w sposób zmieszany	60,00 zł
stawka opłaty od osoby zamieszkującej za miesiąc w przypadku gdy odpady zbierane są i oddawane w sposób selektywny	28,00 zł
zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady, stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, w wysokości 4,00 zł od mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość.	4,00 zł
Ryczałtowa stawka opłaty za odbiór odpadów komunalnych od domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno - wypoczynkowe	
ryczałtowa stawka opłaty podwyższonej w przypadku gdy odpady zbierane są i oddawane w sposób zmieszany	520,00 zł
ryczałtowa stawka w przypadku gdy odpady zbierane są i oddawane w sposób selektywny	180,00 zł
Stawki za pojemnik o określonej pojemności, uiszczanej przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych	
za pojemnik o pojemności 120 l	6,30 zł
za pojemnik o pojemności 240 l	12,60 zł
za pojemnik o pojemności 1100 l	58,20 zł
stawka opłaty podwyższonej	
za pojemnik o pojemności 120 l	15,00 zł
za pojemnik o pojemności 240 l	30,00 zł
za pojemnik o pojemności 1100 l	140,00 zł

Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz z nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub z innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki w 2023r.

Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych				
Odpady	pojemnik/ worek (kolor)	Budynki		Domki letniskowe lub inne nieruchomości rekreacyjno - wypoczynkowe
		Jednorodzinne	Wielorodzinne	
niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	pojemnik	co 2 tygodnie	co 2 tygodnie	co 2 tygodnie
opakowania z papieru i tektury	worek niebieski	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie
tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe	worek żółty	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie
opakowania ze szkła	worek zielony	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie
biodopady	worek brązowy	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie
wielkogabarytowe	-	raz w roku	raz w roku	raz w roku

5. Analiza możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw („ustawa nowelizująca”) zniesiono zasadę regionalizacji w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych. Jednocześnie zmieniono definicję instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych z tzw. RIPOK na instalacje komunalne. Zgodnie z nowymi przepisami za taką instalację zostanie uznana instalacja spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki, o której mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, lub technologii, o której mowa w art. 143 tej ustawy, zapewniająca:

- mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielenie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku

lub

- składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji zostały zagospodarowywane w następujących instalacjach:

1. Instalacja MBP w Pukininie oraz Kompostownia – eksploatująca przez ZGO AQUARIUM Sp z o.o. ul. Katowicka 20, 96-200 Rawa Mazowiecka,
2. Instalacja MBP w Różannie – eksploatująca przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp z o.o. ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno,
3. Instalacja MBP w Julkowie oraz Kompostownia – eksploatująca przez EKO-REGION So. Z o.o. ul. Bawełniana 18, 97-400 Bełchatów.
4. PGK Radomsko Sp.z o.o., Płoszów , 97-200 Rdomsko.
5. Zakład Gospodarki Komunalnej, Głogowa 75, 32-500 Chrzanów.

W roku 2023 przetwarzaniu poddano następującą ilość odpadów komunalnych zmieszanych:

- odpady komunalne zmieszane o kodzie 20 03 01 w łącznej ilości **2672,95 Mg**,
- odpady ulegające biodegradacji o kodzie 20 02 01 w łącznej masie **302,04 Mg**.

Na chwilę obecną brak jest innych możliwości w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

6. Analiza potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Moce przerobowe istniejących instalacji MBP sa wystarczające do przetworzenia całej masy zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01) odbieranych w regionie.

Instalacje Komunalne do zagospodarowania odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownie) w Płoszowie, Pukininie, Julkowie i Chrzanowie maja wystarczające moce przerobowe do przetwarzania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów.

Pozostałe pojemności składowisk odpadów komunalnych sa wystarczające do unieszkodliwienia pozostałości po przetworzeniu tych odpadów w instalacjach MBP.

W roku 2023 na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych z tytułu składowania, recyklingu czy odzysku odpadów komunalnych i z tego też tytułu nie poniesiono żadnych kosztów.

7. Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Wypełniając dyspozycje ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Gmina Tomaszów Mazowiecki wyłoniła w trybie zamówień publicznych wykonawcę świadczącego usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od mieszkańców z terenu gminy.

W roku 2023 usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz od domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki, świadczyła firma Energis Surowce S.A, oddział w Tomaszowie Mazowieckim.

Tabela 3. Koszty poniesione na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w 2023r.

Nazwa usługi	Nazwa firmy	Wartość w 2023r. w zł.
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz z domków letniskowych oraz innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki	Eneris Surowce S.A	3 012 302,25
Obsługa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadami Komunalnymi	Eneris Surowce S.A	139 628,24
Koszty obsługi administracyjnej	-	289 422,14
	Razem	3 441 352,63 zł

Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	3 7257 818,36 zł
Nadwyżka z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	286 465,73 zł

8. Analiza liczby mieszkańców

Zgodnie z art. 6c i art. 6h ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, właściciele nieruchomości, na których **zamieszkują mieszkańcy** są obowiązani ponosić na rzecz gminy opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Liczba zameldowanych mieszkańców gminy Tomaszów Mazowiecki na dzień 31.12.2023r. wynosi 11431 osób¹.

8.1. Liczba złożonych deklaracji

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1997r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, właściciel nieruchomości obowiązany jest do złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w terminie 14 dni

¹ na podstawie danych z Ewidencji Ludności

od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych.

Gmina Tomaszów Mazowiecki w roku 2013 objęła systemem odbierania odpadów komunalnych nieruchomości zamieszkałe, a w 2016r. również objęła systemem domki letniskowe i inne nieruchomości rekreacyjno – wypoczynkowe na terenie gminy.

W roku 2023r. systemem odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych objętych było 3842 nieruchomości (zgodnie ze złożonymi deklaracjami, w tym 2691 nieruchomości zadeklarowało posiadanie kompostownika w tym 349 nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe i inne nieruchomości rekreacyjno – wypoczynkowe.

Ponadto od 2022r. systemem odbioru odpadów komunalnych zostały objęte placówki oświatowe i świetlice wiejskie na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki.

Tabela 4. Liczba nieruchomości wykazanych w deklaracjach według miejscowości.

miejscowość	domki letniskowe i inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno - wypoczynkowe	nieruchomości zamieszkałe	nieruchomości z kompostownikiem
Cekanów	5	107	75
Chorzęcin	0	77	71
Cieblowice Duże	4	184	153
Cieblowice Małe	2	25	17
Dąbrowa	0	80	37
Godaszewice	1	51	43
Jadwigów	1	76	63
Karolinów	76	80	67
Komorów	0	181	147
Kwiatkówka	0	46	45
Łazisko	0	129	16
Łagiewniki	0	16	111
Niebrów	0	103	75
Sługocice	2	120	100
Smardzewice	32	589	406
Swolszewice Małe	72	151	129

Świńsko	0	20	19
Tresta	136	132	112
Twarda	8	200	174
Wąwał	5	392	227
Wiaderno	0	239	192
Zaborów II	1	88	105
Zaborów I	1	123	78
Kolonia Zawada	2	135	98
Zawada	1	150	131
Razem	349	3842	2691

8.2. Liczba osób ujętych w deklaracjach

Tabela 5. Porównanie ilości osób ujętych w deklaracjach z danymi z ewidencji ludności według miejscowości.

miejscowość	liczba osób ujęta w deklaracjach	liczba osób zameldowanych	% mieszkańców objętych deklaracjami
Cekanów	297	281	94,61
Chorzęcin	227	278	122,47
Cieblowice Duże	528	629	119,13
Cieblowice Małe	63	76	120,63
Dąbrowa	282	229	81,21
Godaszewice	172	196	113,95
Jadwigów	236	210	88,98
Karolinów	176	186	105,68
Komorów	538	618	114,87
Kwiatkówka	162	197	121,60
Łazisko	57	500	877,19
Łagiewniki	468	67	14,32
Niebrów	287	283	98,61
Sługocice	368	346	94,02
Smardzewice	1797	1965	109,35
Swolszewice Małe	404	406	100,50

Świńsko	81	91	112,35
Tresta	309	306	99,03
Twarda	634	657	103,63
Wąwał	1086	1137	104,70
Wiaderno	776	822	105,93
Zaborów II	391	426	167,72
Zaborów I	254	321	82,10
Kolonia Zawada	367	611	119,80
Zawada	510	347	94,55
	1070	11185	93,60

Zgodnie z powyższą tabelą ponad 8% osób zameldowanych na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki nie zostało zgłoszonych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi do odbioru odpadów komunalnych. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wskazuje, że właściciel nieruchomości zgłasza w deklaracjach osoby zamieszkałe, a nie zameldowane. Zgodnie z uzyskanymi informacjami różnice wynikają głównie z faktu osób pracujących poza terytorium kraju lub studiujących w miastach.

9. Analiza liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Stosownie do zapisów art. 3 ust. 2 pkt 10 ppkt e ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach analizie powinna zostać poddana również liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy.

Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że właściciel nieruchomości niezamieszkałej pozbywa się odpadów komunalnych w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podejmowane są odpowiednie działania administracyjne w przedmiotowej sprawie. W toku postępowania badany jest sposób pozbywania się odpadów lub nieczystości ciekłych przez właściciela nieruchomości.

W roku 2022r. nie prowadzono postępowań administracyjnych w tym zakresie.

Z danych otrzymanych od podmiotów odbierających odpady komunalne na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki w roku 2021r. wynika, że właściciele 137 nieruchomości niezamieszkałych posiadają podpisane umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, w tym z:

- FCC Polska Sp. z o.o. – 1 właściciel nieruchomości niezamieszkałych;
- Eneris Surowce S.A – 111 właścicieli nieruchomości niezamieszkałych;
- Firma Usługowo – Handlowa „ISZAS” Ireneusz Knap – 7 właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

10. Analiza ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Na podstawie danych opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny szacuje się, że 1 mieszkaniec województwa łódzkiego wytwarza około **358 kg** odpadów komunalnych (dane opublikowane przez GUS w kategorii danych „Stan i ochrona środowiska”).

Tabela 6. Rodzaj i ilość odpadów komunalnych odebranych i zagospodarowanych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki w 2023r.

INFORMACJA O ODEBRANYCH ODPADACH KOMUNALNYCH		
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2672,95
15 01 07	Opakowania ze szkła	252,865
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	265,515
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	86,302
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	191,755
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	2,627
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,339
20 01 34*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,07
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	2,677
16 01 03	Zużyte opony	26,564

20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	302,04
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	31,92
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	24,631
Razem		3862,255

11. Analiza ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów selektywnie zebranych, odebranych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki w roku 2023.

Tabela 7. Ilość odebranych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów selektywnie zebranych w latach 2014-2023

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	lata									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022r.	2023r.
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1285	1879	2107	2646	2777	2841	2922	3667	2618	2673
Odpady selektywnie zbierane (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło)	228	235	201	331	371	419	585	586	602	712
odpady ulegające biodegradacji (bioodpady)	0	0	0	0	0	17	1,5	106	218	302

W analizowanym okresie należy zauważyć, że spośród wszystkich lat to w roku 2021 odebrano największą masę niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Średnia masa odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w okresie 10 lat (2014r. – 2023r.) wynosi ok. 2541 Mg. Masa tych odpadów odebrana w roku 2023 jest większa o **5 %** od średniej.

W analizowanym okresie należy zauważyć, że spośród wszystkich lat to w roku 2023 odebrano również największą masę odpadów selektywnie zebranych (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło). Masa ta zwiększyła się o **110 Mg** w stosunku do poprzedniego roku.

Średnia masa odpadów selektywnie zebranych (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło, odpady wielkogabarytowe) w okresie 10 lat (2014r. – 2023r.) wynosi

ok. 427 Mg. Masa tych odpadów odebrana w roku 2022 jest większa o **66%** od średniej.

12. Wymagane poziomu recyklingu

12.1. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania. [%]

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017r. poz. 2412) dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2020r wynosi **35%**. Nie został określony wymagany do osiągnięcia poziom na rok 2023.

Zgodnie z przedłożonymi informacjami w sprawozdaniach podmiotów odbierających odpady komunalne w systemie BDO i przy zastosowaniu poniższych wzorów wyliczono, że w roku 2023 poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania wyniósł 11,74%.

Sposób obliczania poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji:

$$T_R = \frac{MOUBR \times 100}{OUB_{1995} \times D} [\%]$$

gdzie:

T_R =osiągany w danym roku poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%];

OUB_{1995} = masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.[Mg];

$MOUBR$ – masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zebranych, odebranych i przetworzonych ze strumienia odpadów komunalnych w danym roku sprawozdawczym, przekazanych do składowania [Mg];

D = wskaźnik uwzględniający zmiany demograficzne mieszkańców gminy wyliczony według wzoru:

$$D = \frac{LR}{L_{1995}}$$

gdzie:

LR = liczba mieszkańców na obszarze gminy w danym roku, zgodnie z danymi pochodzącymi z rejestru mieszkańców, zgodnie z ustawą z dnia 24 września 2010r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2017r. poz. 657 i 2286), lub na podstawie danych pochodzących ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;

L1995 = liczba mieszkańców na obszarze gminy według danych głównego Urzędu Statystycznego w 1995r. (liczba osób zamieszkałych według stanu na dzień 31 grudnia 1995r.);

$$M_{OUBR} = (M_{MR} \times U_M) + (M_{WR} \times U_W) + \sum_{i=1}^{16} (M_{SRi} \times U_{Si}) + (M_{BR1} \times U_{B1}) + (M_{BR2} \times U_{B2}) \text{ [Mg]}$$

gdzie:

M_{MR} – masa niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 odebranych na obszarze miast w roku sprawozdawczym, przekazanych do składowania, w przypadku wystąpienia niezgodnego z prawem składowania tych odpadów bez przetworzenia [Mg],

U_M – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 dla miast wynoszący 0,57,

M_{WR} – masa niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 odebranych na obszarze wsi w roku sprawozdawczym, przekazanych do składowania, w przypadku wystąpienia niezgodnego z prawem składowania tych odpadów bez przetworzenia [Mg],

U_W – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 dla wsi wynoszący 0,48;

MSR_i – masa selektywnie zebranych i odebranych odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych z obszaru danej gminy w danym roku sprawozdawczym, przekazanych do składowania [Mg];

USR_i – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie selektywnie zebranych i odebranych odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych wynoszący dla poszczególnych rodzajów odpadów według kodu:

dla $i=1$ 20 01 01 (papier i tektura) – 1,00,

dla $i=2$ 20 01 08 (odpady kuchenne ulegające biodegradacji) – 1,00,

dla $i=3$ 20 01 10 (odzież) – 0,50,

dla $i=4$ 20 01 11 (tekstylna) – 0,50,

dla $i=5$ 20 01 25 (oleje i tłuszcze jadalne) – 1,00,

dla $i=6$ 20 01 38 (drewno inne niż wymienione z 20 01 37) – 0,50,

dla $i=7$ 20 02 01 (odpady ulegające biodegradacji) – 1,00,

dla $i=8$ 20 03 02 (odpady z targowisk) – 1,00,

dla $i=9$ 15 01 01 (opakowania z papieru i tektury) – 1,00,

dla $i=10$ 15 01 03 (opakowania z drewna) – 1,00,

dla $i=11$ 15 01 03 (opakowania z drewna) – 1,00,

dla $i=12$ ex15 01 06 (zmieszane odpady opakowaniowe) w części zawierającej papier, tekturę, drewno i tekstylia z włókien naturalnych – 0,50,

dla $i=13$ ex15 01 09 (opakowania z tekstyliów) z włókien naturalnych – 0,50,

dla $i=14$ 19 12 01 (papier i tektura) – 1,00,

dla $i=15$ 19 12 07 (drewno inne niż wymienione w 19 12 06) – 0,50,

dla $i=16$ 19 12 08 (tekstylia) – 0,50;

MBR1 –masa odpadów o kodzie 19 12 12 (inne odpady w tym zmieszane substancje i przedmioty z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 110 zawierająca odpady ulegające biodegradacji, powstała z odpadów komunalnych o frakcji o wielkości powyżej 80 mm przekazanych do składowania [Mg];

MBR2 – masa odpadów o kodzie 19 12 12, zawierająca odpady ulegające biodegradacji, powstała z odpadów komunalnych o frakcji o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm przekazanych do składowania [Mg];

W przypadku braku możliwości określenia masy odpadów o kodzie 19 12 12 powstałych z odpadów komunalnych i przekazanych do składowania z podziałem na frakcję o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm (MBR2) i frakcję o wielkości powyżej 80 mm (MBR1), należy przyjąć masę odpadów o kodzie 19 12 12 powstałą z odpadów komunalnych i przekazaną do składowania z udziałem odpadów ulegających biodegradacji wynoszącym 0,52;

UB1 – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie odpadów o kodzie 19 12 12 powstałych z odpadów komunalnych o frakcji w wielkości powyżej 80 mm przekazanych do składowania wynoszący 0,40;

Udział odpadów ulegających biodegradacji w masie odpadów o kodzie 19 12 12 powstałych z odpadów komunalnych o frakcji o wielkości powyżej 80 mm może być określony na podstawie badań morfologii tych odpadów wykonanych co najmniej 2 razy w danym roku sprawozdawczym, w okresie letnim i w okresie zimowym, przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 oraz ust 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska i zgodnie z określoną metodyką;

UB2 – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie odpadów o kodzie 19 12 12 powstałych z odpadów komunalnych o frakcji o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm wynoszący w zależności od wartości parametru AT₄ rozumianej jako aktywność oddychania – parametr wyrażający zapotrzebowanie na tlen przez próbkę odpadów w ciągu 4 dni:

AT₄ < 10 mg O₂/g suchej masy: UB2=0,

AT₄ od 10 do 20 mg O₂/g suchej masy: UB2=0,29,

AT₄ >20 mg O₂/g suchej masy: UB2=0,59,

Brak pomiaru AT₄: UB2=0,59;

Wartość UB2 przyjmuje się jako średnią arytmetyczną z uzyskanych 12 wyników;

Parametr AT₄ potwierdza się badaniami laboratoryjnymi wykonanymi raz w miesiącu w danym roku sprawozdawczym przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 oraz ust. 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska;

Próbkę do badań parametru AT₄ pobiera przedstawiciel laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 oraz ust. 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska;

$$T_R = \frac{MOUBR \times 100}{OUB_{1995} \times D} [\%]$$

12.2. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1469 ze zm.), Gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

- 1) 35% wagowo - za rok 2023;

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się na podstawie Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych z dnia 3 sierpnia 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1530)

$$P = \frac{M_r}{M_w} \times 100\%$$

gdzie:

P - oznacza poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, wyrażony w %,

Mr - oznacza łączną masę odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi, wyrażoną w Mg,

Mw - oznacza łączną masę wytworzonych odpadów komunalnych, wyrażoną w Mg.

Zgodnie z przedłożonymi danymi w sprawozdaniach podmiotów odbierających odpady komunalne w systemie BDO i przy zastosowaniu powyższych wzorów wyliczono, że w roku 2023 poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł 19,61 %.

Dla roku 2023 poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej: 35% wagowo, a więc za rok 2023 wymagany poziom nie został osiągnięty.

13. Podsumowanie

W terminie od 1 lutego 2023r. do 31 maja 2023r. został przeprowadzony konkurs pn. „Bądź Ekoszkolą/ Ekoprzedzkolem” Konkurs skierowany był do dzieci i młodzieży z placówek oświatowych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki. We wskazanym okresie dzieci zbierały makulaturę, nakrętki oraz butelki PET. Wszystkie biorące placówki oświatowe otrzymały metalowe serca do zbierania nakrętek.

Konkurs miał na celu:

- promowanie powtórnego wykorzystania surowców wtórnych,
- kształtowanie pozytywnej postawy wobec środowiska naturalnego, poprzez podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska,
- uświadomienie problemu nadmiernego wytwarzania odpadów,
- promowanie segregowania odpadów,
- przedstawienie problemów wynikających ze złego segregowania odpadów,
- uzasadnienie potrzeby zmniejszenia ilości zmieszanych odpadów komunalnych.

Priorytetowym zadaniem dla Gminy Tomaszów Mazowiecki na najbliższe lata jest:

- dalsze promowanie selektywnej zbiórki,
- podejmowanie działań informacyjnych,
- prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego segregowania odpadów komunalnych, zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów,
- propagowanie korzyści, jakie niesie dla środowiska odzysk, w tym recykling,
- prowadzenie edukacji ekologicznej promującej zapobieganie powstawania odpadów i prawidłowe postępowanie z odpadami.